

Briefing Note

Ανάπτυξη Αγοράς Παραγώγων Καιρού στην Ελλάδα

Εργαλείο διαχείρισης κινδύνου, ενίσχυσης επενδύσεων & προστασίας δημοσίων οικονομικών

Γιατί είναι κρίσιμο

- Ο **καιρός και η κλιματική αλλαγή** κοστίζουν ήδη στην Ελλάδα >700 εκατ. €/έτος (μέσο όρο 1980-2019, Scope Ratings), με επιταχυνόμενη τάση.
- Πλήττονται **γεωργία, τουρισμός, ενέργεια, υποδομές**, που αποτελούν >30% του ΑΕΠ και πάνω από το 40% της απασχόλησης σε αρκετές περιφέρειες.
- Το **90% των δανείων των τραπεζών εκτίθεται σε κλιματικούς κινδύνους (S&P)**, αυξάνοντας το συστημικό ρίσκο.

Τι προσφέρει μια οργανωμένη αγορά παραγώγων καιρού

- **Μεταφορά κινδύνου** από αγρότες, ξενοδοχεία, ΔΕΗ & δήμους σε επενδυτές ή funds (μέσω συμβολαίων index-based).
- **Άμεσες αποζημιώσεις** χωρίς καθυστερήσεις ή εκτιμήσεις (trigger = μετεωρολογικός δείκτης).
- **Μειώνει τις ανάγκες για έκτακτα bailouts / αποζημιώσεις**, εξοικονομώντας δημόσιους πόρους.
- Επιτρέπει στις τράπεζες να δίνουν **φθηνότερα δάνεια με λιγότερα collaterals**, άρα κινητοποιεί επενδύσεις.
- Ενισχύει την **ανθεκτικότητα ΑΠΕ και αγροτικού τομέα**, καθιστώντας την Ελλάδα πιο ελκυστική για FDI.

Παραδείγματα – Τι θα μπορούσε να καλύψει

- Θεσσαλία: παγετοί & πλημμύρες (π.χ. Daniel) -> αποζημιώσεις εκατοντάδων εκατ. θα μπορούσαν να έχουν «αγοραστεί» σε χαμηλότερο premium.
- Ρόδος: πυρκαγιές & ακυρώσεις -> συμβόλαια θερμοκρασίας / δείκτη κινδύνου φωτιάς για στήριξη τουρισμού.
- ΔΕΗ & ΑΔΜΗΕ: κάλυψη extra κόστους από καύσωνες (Cooling Degree Days).
- ΟΤΑ & Υποδομές: index-based κάλυψη για βροχοπτώσεις/πλημμύρες.

Τι κερδίζει ποιος

- Παραγωγοί & ξενοδοχοί: Πληρώνουν χαμηλό premium (~0,5-2% κύκλου εργασιών), εξασφαλίζουν ελάχιστο εισόδημα.
- Τράπεζες: Μειωμένο credit risk -> χαμηλότερα επιτόκια.
- Ασφαλιστικές & Funds: εισπράττουν premium, αποκτούν μη συσχετισμένο risk asset.
- Κράτος: Περιορισμός δημοσιονομικού κόστους, αποφυγή αλυσιδωτών χρεοκοπιών και κοινωνικών εντάσεων.

Προτεινόμενα πρώτα βήματα

- Επιλογή **πιλοτικών περιοχών** (π.χ. Θεσσαλία, Πελοπόννησος).
- Ορισμός δεικτών σε συνεργασία με **ΕΛΓΑ, ΕΜΥ, ΥπΑΑΤ, ΥπΟΙΚ**.
- Κρατική επιδότηση premiums 30-50% για 2-3 έτη, για χτίσιμο αγοράς.
- Σύνδεση με ESG & resilience στρατηγικές τραπεζών.